

กรมควบคุมโรค
สำนักโรคติดต่อทั่วไป

สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข Bureau of General Communicable Diseases Department of Disease Control, MOPH, Thailand

Talking Point โรคไวรัสอีโบล่า (Ebola virus)

จากกรณีข่าววันนี้ (18 กรกฎาคม 2562) องค์การอนามัยโลกประกาศให้การระบาดของไวรัสอีโบล่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ หลังพบว่าการระบาดในเมืองโกมา (Goma) ทางภาคตะวันออกของคองโกและในยูกันดาเมื่อเร็ว ๆ นี้ ทำให้มีความเสี่ยงมากขึ้นว่าการแพร่ระบาดจะขยายวงออกไปโรคไวรัสอีโบล่า (Ebola virus) เป็นหนึ่งในกลุ่มโรคไข้เลือดออก มีชื่อว่า "ซาร์อี อีโบล่าไวรัส" (Zaire ebolavirus) ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นตามพื้นที่ที่พบว่ามี การระบาดของโรคเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ใกล้กับลุ่มแม่น้ำอีโบล่า ประเทศซาร์อี (ปัจจุบันคือสาธารณรัฐคองโก) แบ่งออกเป็น ๕ สายพันธุ์ โดยสายพันธุ์ที่ร้ายแรง ได้แก่ สายพันธุ์ซูดาน สายพันธุ์ซาร์อี และสายพันธุ์บันดิบูเกียว เชื้อชนิดนี้แพร่เชื้อจากคนสู่คนผ่านการรับหรือสัมผัสของเหลวจากร่างกายผู้ติดเชื้อ ไม่ว่าจะเป็นเลือด น้ำลาย น้ำมูก เหงื่อ สารคัดหลั่ง ตลอดจนเนื้อเยื่อสุจิ แต่จะไม่ติดต่อกันทางการหายใจ หลังได้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย จะเริ่มแสดงอาการได้ตั้งแต่ ๒ วัน-๓ สัปดาห์ซึ่งอาการจะเริ่มจากมีไข้สูงเฉียบพลัน อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อทั้งตัว เจ็บคอ ตามมาด้วยอาการท้องเสีย อาเจียน มีผื่นนูน มีเลือดออกตามเยื่อของร่างกาย เช่น เยื่อปอดตา ภายในช่องปาก รวมทั้งเลือดออกที่อวัยวะภายใน มีอาการผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง การทำงานของตับและไตล้มเหลว ซ็อก ผู้ติดเชื้อมีโอกาสเสียชีวิตสูงถึง ๕๐%-๙๐% ทั้งนี้ อาการในระยะแรกเริ่มมีลักษณะคล้ายคลึงกับอาการป่วยด้วยโรคชนิดอื่น ๆ เช่น ไข้มาลาเรีย ท้องร่วง ไข้หวัด ไข้เลือดออกจากไวรัสอื่น ๆ จึงทำให้ระบุโรคได้ล่าช้า

ปัจจุบันยังไม่มีทั้งวัคซีนป้องกันและยารักษาเชื้ออีโบล่าโดยเฉพาะ จึงทำได้เพียงการรักษาตามอาการเท่านั้น ซึ่งจากการเฝ้าระวังโรคอีโบล่าในประเทศไทย ยังไม่พบรายงานว่ามีผู้ป่วยติดเชื้ออีโบล่า เนื่องจากไทยมีความเสี่ยงที่จะเกิดการระบาดต่ำมาก นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้มีการจัดระบบเฝ้าระวังและป้องกันโรค ๓ มาตรการหลัก ได้แก่ ๑. สำนักโรคติดต่อวิทยา กรมควบคุมโรค ติดตามสถานการณ์ความคืบหน้าจากองค์การอนามัยโลก ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศเฝ้าระวังผู้ป่วย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ หรือคนไทยที่เดินทางมาจากพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค หากพบผู้ป่วยมีอาการอยู่ในข่ายสงสัยให้รายงานทันที ประชาชนที่เดินทางไปในพื้นที่เสี่ยง หากมีอาการป่วยหลังเดินทางกลับ คือมีไข้สูง ปวดศีรษะอย่างรุนแรง ปวดกล้ามเนื้อ ปวดข้อและช่องท้องรุนแรง อ่อนเพลียมากวิงเวียนศีรษะ ขอให้สงสัยไว้ก่อนและให้รีบมาพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติการเดินทางด้วย ๒. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เตรียมความพร้อมในการตรวจหาเชื้อทางห้องปฏิบัติการซึ่งไทยได้รับความร่วมมือจากสหรัฐฯ ในการตรวจวิเคราะห์เชื้อไวรัสชนิดนี้ ๓. มาตรการดูแลรักษาหากมีผู้ป่วยที่มีอาการในข่ายสงสัย โดยใช้มาตรฐานเดียวกับการดูแลผู้ป่วยโรคติดต่อที่มอันตรายสูง เช่น ไข้หวัดนก โรคซาร์ส ซึ่งโรงพยาบาลในสังกัดทั่วประเทศมีความพร้อมอยู่แล้ว

สำหรับคำแนะนำสำหรับผู้ที่จะเดินทางจากประเทศไทยไปยังประเทศที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า คือ ๑. หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ป่า ทั้งที่ป่วยหรือไม่ป่วย ๒. หลีกเลี่ยงการรับประทานสัตว์ป่าที่ป่วยตายโดยไม่ทราบสาเหตุ โดยเฉพาะสัตว์จำพวกลิง หรือค้างคาว หรืออาหารเมนูพิสดารที่ใช้สัตว์ป่าหรือสัตว์แปลกๆ มาประกอบอาหาร ๓. การหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสารคัดหลั่ง เช่น เลือดจากผู้ป่วย สิ่งของเครื่องใช้ของผู้ป่วยที่อาจปนเปื้อนกับสารคัดหลั่งของผู้ป่วย หรือศพ ๔. หลีกเลี่ยงการสัมผัสโดยตรงกับผู้ป่วย หากมีความจำเป็นให้สวมอุปกรณ์ป้องกันร่างกายและล้างมือบ่อยๆ ๕. หากมีอาการเริ่มป่วย เช่น มีไข้สูง อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ เจ็บคอ อาเจียน ท้องเสีย และมีผื่นนูนแดงตามตัว ให้รีบพบแพทย์ทันที

ส่วนคำแนะนำสำหรับเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข มีดังนี้ คือ ๑. ดำเนินมาตรการเฝ้าระวังบริเวณด่านชายแดน หรือจุดผ่านแดนระหว่างประเทศที่อาจมีผู้เดินทางมาจากประเทศที่เกิดการระบาด และมีอาการสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า ๒. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องการป้องกันควบคุมโรคแก่ประชาชนผู้เดินทางไปยังประเทศที่มีการระบาดของโรค

อย่างไรก็ตาม องค์การอนามัยโลกไม่แนะนำให้จำกัดการเดินทางหรือการค้าระหว่างประเทศสำหรับผู้ที่จะเดินทางไปยังประเทศที่มีการระบาดของโรคนี้ สำหรับนักท่องเที่ยวยังมีความเสี่ยงในระดับที่ต่ำมาก เนื่องจากผู้ที่ติดเชื้อส่วนใหญ่ มีการติดเชื้อโดยตรงจากการสัมผัสกับของเหลวในร่างกาย หรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงพยาบาล จากการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ (เข็มและหลอดฉีดยา) ที่ปนเปื้อนเชื้อ รวมถึงไม่มีการป้องกันเมื่อมีการสัมผัสกับสารคัดหลั่งที่ติดเชื้อและหากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถสอบถามได้ที่ สายด่วนกรมควบคุมโรค โทร. 1422

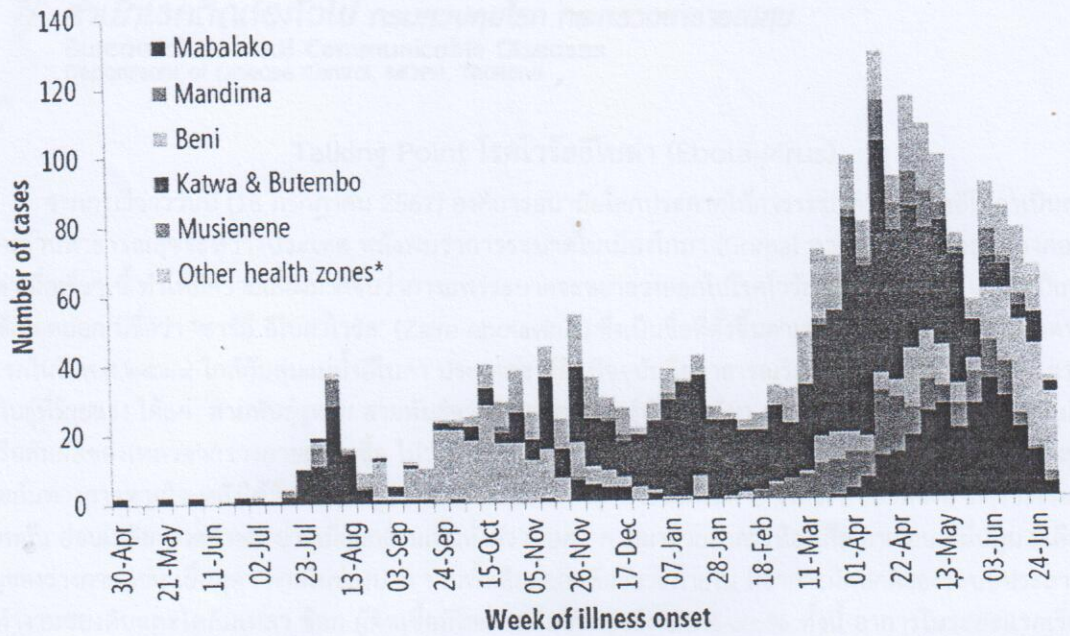

Figure 1: Confirmed and probable Ebola virus disease cases by week of illness onset by health zone. Data as of 9 July 2019*

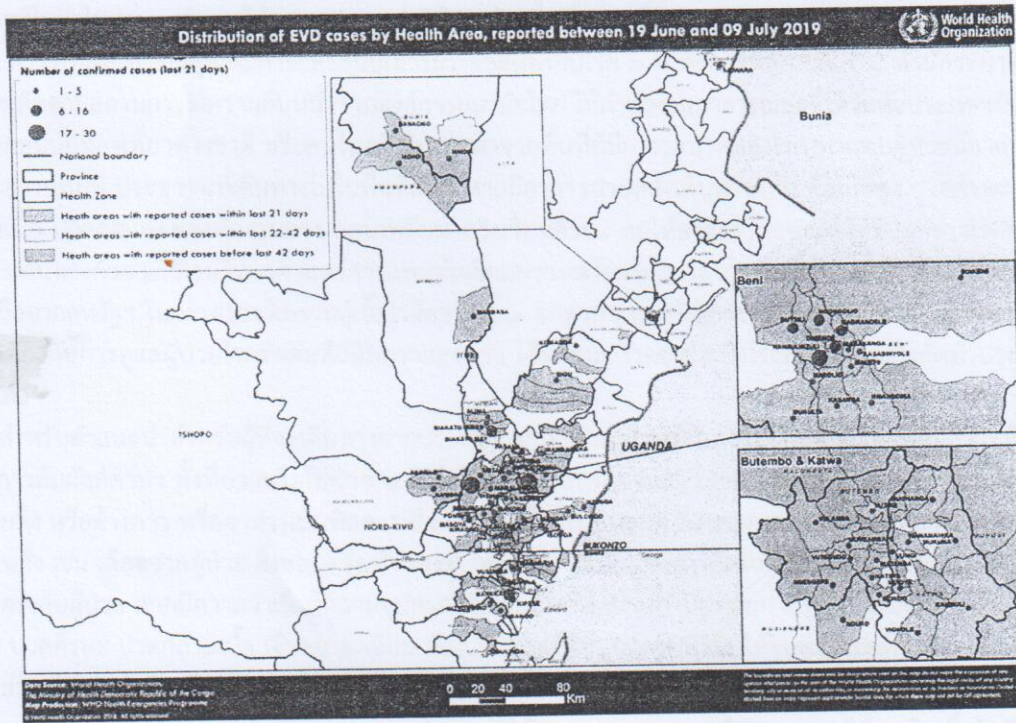

Figure 2: Confirmed and probable Ebola virus disease cases by week of illness onset by health zone. Data as of 9 July 2019*